

Kaip paruošti vaiką sugrįžimui į biologinę šeimą. Kas yra šeimos pagalbininkai?

LIETUVOS KOMANDA

LENKIJA, 2023-09-19-23

Emocinis saugumas

- ❖ Visą gyvenimą besitęsiantys santykiai yra svarbūs mums visiems. Tiek mes, tiek vaikai turime svarbių ryšių, kurie tęsiasi visą gyvenimą ir kuriais mes galime pasikliauti.
- ❖ Svarbiausias saugumo aspektas vaikams, kaip ir mums, yra emocinio saugumo jausmas. **Emocinis saugumas** atsiranda, kai kitas asmuo, prie kurio mes esame prisirišę, įrodo, kad tuo asmeniu galima pasitikėti, jis yra pastovus ir patikimas ilgą laiką.

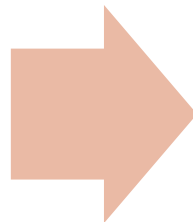
Vaikai globoje

- ❖ Tais atvejais, kai vaikų neįmanoma apsaugoti namuose, jiems nustatoma globa šeimoje. Globėjų šeimoje vaikas yra apsaugotas, bet **dėl atskyrimo nuo šeimos jis gali prarasti saugumo, priklausymo ir tėstinumo jausmus, kurie sudaro pastovumo jausmą.**
- ❖ Paprastai globojami vaikai išlaiko tvirtus ryšius su biologinėmis šeimomis, nors jose galbūt patyrė smurto ir nepriežiūros. **Gražinimas į biologinę šeimą – svarbiausias pastovumą laikinai globojamam šeimoje vaikui užtikrinantis tikslas.**

Vaikų emocinė savijauta

Vaikai, gražinami į biologinę šeimą, **jaučia daug prieštarinių jausmų: viltį ir nuogaštavimą, liūdesį ir džiaugsmą.** Šiuos jausmus gali lydėti regresyvus elgesys

Be to, išsiskyrimas su jais **neretai primena ankstesnius išsiskyrimus bei išgyventus jausmus.** Dėl to gali atrodyti, kad vaikas praranda tai, kas išmokta ir įprasta, nes sužadunami (reaktyvuojami) senieji jausmai.

Lojalumo konfliktas

- ❖ Globėjai turi padėti vaikui išvengti lojalumo konflikto. Vaikams kartais atrodo, kad jie, prisirišdami prie kitų asmenų, atstumia biologinius tėvus.
- ❖ Sugrįžę pas tėvus ar įvaikinti vaikai jaučiasi išdavę globėjus. Globėjai turi leisti suprasti tokiems vaikams, kad gerai, jog jie prisirišo prie kitų tėvų.

Svarbūs aspektai komunikuojant su vaiku

Artėjant vaiko gražinimui ar iškeliavimui į kitą šeimą, **naudinga papildyti vaiko Gyvenimo knygą**. Į ją galima įtraukti globėjų šeimos, namo ar net gyvūnėlių nuotraukas. Taip pat svarbūs daiktai, primenantys globėjų šeimoje praleistą laiką. Kiekvienas šeimos narys gali parašyti vaikui laišką.

Su vyresniais vaikais **turi būti kasdien nuodugniai kalbama apie jų jausmus**, gražinimą į šeimą, jo laiką ir sąlygas. Su mažesniais vaikais reikėtų kalbėti bendriau, nedetalizuojant. Svarbu atsižvelgti į vaiko amžiaus tarpsnį ir jo supratimo lygį.

Svarbūs aspektai komunikuojant su vaiku

Atvirumas ir geranoriškumas yra dvi svarbiausios taisyklės. Ramiai ir paprastai pradėkite: „Šiandien su manimi susisieki socialinė darbuotoja ir pasakė...“

Kalbėkite tiesiai, vartokite paprastus, vaikui suprantamus žodžius. Jei vaikas labai apsidžiaugė išgirdęs, jog grįš į savo biologinę šeimą, pasidžiaukite kartu su juo.

Tačiau žinia gali **suteikti vaikui ir daug nerimo** – jis gali baimintis vėl patirti skaudžius įvykius savo tėvų šeimoje arba naujoje įtėvių šeimoje

Svarbūs aspektai komunikuojant su vaiku

Globėjams reikės kantrybės ir supratimo, kad padėtų vaikui susidoroti su savo jausmais dėl išsiskyrimo. Vaiko jausmai gali priklausyti nuo ankstesnės jo patirties, išgyventų praradimų.

- ❖ **Jausmai ir prisiminimai gali iškilti į paviršių.** Vaikas gali apie tai pasisakyti arba parodyti savo elgesiu. Jis gali būti piktas, provokuoti arba erzinti globėją
- ❖ **Pats sau neigs išsiskyrimą,** elgsis taip, tarsi nieko nevyksta, tarsi jam tai visiškai nerūpėtų;
- ❖ **Vaikas gali kaltinti save,** bandyti atstumti globėjus;
- ❖ **Jis gali būti perdėtai meilus,** tarsi prilipęs prie globėjų, lyg prašytų pasilikti jį. Tai gali įvardyti ir žodžiais;
- ❖ **Vaikui gali kilti klausimų,** kurių jis anksčiau nedrįso paklausti.

❖ Vaiko biologiniai tėvai, globėjai ir socialiniai darbuotojai turėtų **iš anksto numatyti** , **kokius veiksmus atliks** globėjų šeima, kad palengvinti vaiko grįžimą pas tėvus

❖ Vaikui, gyvenusiam biologinėje, vėliau globėjų ar įtėvių šeimoje, reikėjo nuolat prisitaikyti prie vis naujų sąlygų ir suaugusiųjų keliamų reikalavimų. Suaugę asmenys turi pastoviai **dalytis informacija** – globėjai gali papasakoti apie jų šeimos įpročius, kurie galėtų būti pritaikyti vaiko biologinių tėvų ar įtėvių namuose. Mažiems vaikams ypač svarbu, kad išliktų įprastas dienos režimas, maitinimo bei miego tvarkaraštis.

Svarbūs aspektai komunikuojant su vaiku

Paskutinis žingsnis - atsisveikinimas

- ❖ Atsisveikinimas su globojamu vaiku yra vienas sunkiausių žingsnių globėjams. **Visi globėjų šeimos nariai turi atsisveikinti su vaiku.** Negalima vengti vaiko, atsiriboti nuo jo, bijoti, kad vaiką nuliūdins Jūsų ašaros ar nerimas. Priešingu atveju vaikas pagalvos, kad jis nebuvo mylimas ir svarbus globėjams.

Paskutinis žingsnis - atsisveikinimas

- ❖ Vaiko globėjai ir kiti specialistai priimantys svarbiausius sprendimus vaiko atžvilgiu, **neišvengia įvairių emocijų**. Dažnai sprendimai priimami neturint visos reikiamos informacijos.
- ❖ Taigi globėjai patiria daug įvairių emocijų, bet jos neturi daryti įtakos jų elgesiui. **Svarbiausia atsižvelgti į vaiko interesus**, o ne į savo pačių emocinius poreikius, bei aiškiai suvokti ir atpažinti savo jausmus.

Tęstinumas

❖ Beveik visais atvejais globėjai **turėtų palaikyti ryšius su jų globotais vaikais**. Pereinamuoju laikotarpiu galima palaikyti ryšį telefonu ar laiškais, kartais organizuoti susitikimus, dalyvauti kartu renginiuose ar pan.

Ačiū